ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
JEAN MISCHO
της 15ης Φεβρουαρίου 2001 [1]

1. Η αχθείσα ενώπιον του Giudice di pace di Genova διαφορά μεταξύ της εταιρίας Eridania SpA (στο εξής: Eridania), ιταλικής επιχειρήσεως παραγωγής ζάχαρης, και της Azienda Agricola San Luca di Rumagnoli Viannj σχετικά με το τίμημα που οφείλει η πρώτη στη δεύτερη για τα τεύτλα που αγόρασε κατά την περίοδο εμπορίας 1996/97, διαφορά για την επίλυση της οποίας είχε υποβληθεί στο Δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα, επί του οποίου εκδόθηκε η απόφαση της 6ης Ιουλίου 2000 στην υπόθεση C-289/97, Eridania [2], ανέκυψε εκ νέου για την περίοδο εμπορίας 1997/98 και αποτέλεσε αντικείμενο νέας δίκης ενώπιον του ιδίου δικαστηρίου.

2. Με εξαίρεση το ποσό του οποίου η Eridania ζητεί την επιστροφή και τον κοινοτικό κανονισμό κατ' εφαρμογήν του οποίου αυτή υποχρεώθηκε να καταβάλει ένα αδικαιολόγητο κατά την άποψή της τίμημα, η νέα αυτή δίκη ουδόλως διαφέρει από την προηγούμενη, μηδέ εξαιρουμένης της στάσεως του δικάζοντος δικαστηρίου, καθόσον αυτό υπέβαλε νέα αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, η οποία πρωτοκολλήθηκε με τον αριθμό υποθέσεως C-160/98. Όπως και στην υπόθεση C-289/97, το εθνικό δικαστήριο υποβάλλει στο Δικαστήριο δύο ερωτήματα. Το πρώτο αφορά το κύρος του κανονισμού (ΕΚ) 1188/97 του Συμβουλίου, με τον οποίο καθορίστηκε, για την περίοδο εμπορίας 1997/98, παράγωγη τιμή παρεμβάσεως της λευκής ζάχαρης και, κατά συνέπεια, αυξημένη τιμή για τα τεύτλα [3]. Το δεύτερο ερώτημα αφορά το κύρος του κανονισμού (ΕΟΚ) 1785/81 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1981, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα της ζάχαρης [4] (στο εξής: βασικός κανονισμός), ο οποίος τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1101/95 του Συμβουλίου, της 24ης Απριλίου 1995 [5], κατά το μέρος που καθιέρωσε το σύστημα της παράγωγης τιμής παρεμβάσεως και της αυξημένης τιμής για τα τεύτλα στις ελλειμματικές ζώνες, σύστημα το οποίο καλείται κατάτμηση σε περιφέρειες.

3. Κατά τον χρόνο που το εθνικό δικαστήριο υπέβαλε τα προδικαστικά ερωτήματα στο Δικαστήριο, δεν είχε ακόμη εκδοθεί η απόφαση του Δικαστηρίου επί της υποθέσεως C-289/97.

4. Εν τω μεταξύ η ως άνω απόφαση εκδόθηκε και κοινοποιήθηκε στον Giudice di pace di Genova, προκειμένου να του παρασχεθεί η δυνατότητα να εκτιμήσει αν, λαμβανομένων

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

2 — Συλλογή 2000, σ. I-5409.

3 — Κανονισμός της 25ης Ιουνίου 1997, για τον καθορισμό, για την περίοδο εμπορίας 1997/98, των παραγώγων τιμών παρεμβάσεως της λευκής ζάχαρης, της τιμής παρεμβάσεως της ακατέργαστης ζάχαρης, των ελαχίστων τιμών τεύτλων Α και τεύτλων Β, καθώς και του ποσού της επιστροφής για την αντιστάθμιση των εξόδων αποθεματοποιήσεως (ΕΕ L 170, σ. 3).

4 — ΕΕ L 177, σ. 4.

5 — ΕΕ L 110, σ. 1.

υπόψη των απαντήσεων που έδωσε το Δικαστήριο στα ερωτήματα που του είχε υποβάλει, έπρεπε να εμμείνει στο σύνολο των προδικαστικών ερωτημάτων που είχαν υποβάλει στο πλαίσιο της διαφοράς που αφορούσε την περίοδο εμπορίας 1997/98 ή, αντιθέτως, να τα ανακαλέσει εν όλω ή εν μέρει.

5. Το αιτούν δικαστήριο γνωστοποίησε ότι ουδεμία πρόθεση είχε να παραιτηθεί της αιτήσεώς του να δοθεί απάντηση στα ερωτήματά του, εκθέτοντας ότι τα ερωτήματα που υπέβαλε το Δικαστήριο στην υπόθεση C-160/98 αφορούν διαφορετική περίοδο εμπορίας και, επομένως, διαφορετικό κανονισμό. Όντως, δεν αμφισβητείται ότι το γεγονός ότι είναι έγκυρος ο κανονισμός (ΕΚ) 1580/96 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουλίου 1996, για τον καθορισμό, για την περίοδο εμπορίας 1996/97, των παραγώγων τιμών παρεμβάσεως της λευκής ζάχαρης, της τιμής παρεμβάσεως της ακατέργαστης ζάχαρης, των ελαχίστων τιμών τεύτλων Α και τεύτλων Β, καθώς και του ποσού της επιστροφής για την αντιστάθμιση των εξόδων αποθεματοποιήσεως [6], δεν συνεπάγεται αυτομάτως ότι ο κανονισμός 1188/97, ο οποίος έχει το ίδιο αντικείμενο αλλά αφορά την περίοδο εμπορίας 1997/98, είναι και αυτός έγκυρος.

6. Συγκεκριμένα, το γεγονός ότι ο κανονισμός 1188/97 θεσπίζει για την περίοδο εμπορίας 1997/98 μέτρα ταυτόσημα με εκείνα που θεσπίστηκαν για την προηγούμενη περίοδο εμπορίας δεν έχει ως συνέπεια ότι ο κανονισμός αυτός δεν μπορεί να ενέχει πλημμέλειες ικανές να θίξουν το κύρος του. Μπορεί, παραδείγματος χάριν, κάλλιστα να υπάρχει το ενδεχόμενο να μη συντρέχουν πλέον για την περίοδο εμπορίας 1997/98 οι προϋποθέσεις για την πρόβλεψη ελλειμματικής καταστάσεως κατά τον εφοδιασμό με ζάχαρη στην Ιταλία, οι οποίες επιβάλλουν τον καθορισμό παράγωγης τιμής παρεμβάσεως της λευκής ζάχαρης για το εν λόγω κράτος μέλος και οι οποίες συνέτρεχαν όσον αφορά την περίοδο εμπορίας 1996/97. Αντιθέτως, δεν αντιλαμβάνομαι γιατί να εμμείνει το εθνικό δικαστήριο στο αίτημά του για επανεξέταση από το Δικαστήριο, σχετικά με τον κανονισμό 1188/97, ορισμένων αιτιάσεων, όπως είναι εκείνες που αφορούν είτε την ημερομηνία εκδόσεως του κανονισμού που καθορίζει τις παράγωγες τιμές παρεμβάσεως της λευκής ζάχαρης για μια συγκεκριμένη περίοδο εμπορίας είτε τα στοιχεία της αιτιολογίας ενός τέτοιου κανονισμού, οι οποίες ουδόλως συνδέονται με τη συγκυριακή κατάσταση της αγοράς και τις οποίες το Δικαστήριο έκρινε αβάσιμες όταν, κατόπιν αιτήσεως του ιδίου δικαστηρίου, εξέτασε το κύρος του κανονισμού που προέβη στον ίδιο καθορισμό για την προηγούμενη περίοδο εμπορίας.

7. Κατά μείζονα λόγο, σύμφωνα με την άποψή μου, δεν χρήζουν νέας εξετάσεως οι αιτιάσεις που στρέφονται κατά της ίδιας της καθιερώσεως του συστήματος των παραγώγων τιμών παρεμβάσεως από τον βασικό κανονισμό και τις οποίες το Δικαστήριο απέρριψε με την προπαρατεθείσα απόφασή του της 6ης Ιουλίου 2000, Eridania.

8. Σημειωτέον ότι αν δεν υπήρχε η αιτίαση σχετικά με τη δυνατότητα κατατάξεως της Ιταλίας στις ελλειμματικές ζώνες για την περίοδο εμπορίας 1997/98, το Δικαστήριο, έχοντας να εξετάσει τα ίδια ερωτήματα στα οποία είχε ήδη δώσει απάντηση, θα είχε κάθε λόγο να θεωρήσει ότι αντιμετωπίζει την

6 — ΕΕ L 206, σ. 9.

κατάσταση που προβλέπεται στο άρθρο 104, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας.

9. Βάσει της διατάξεως αυτής:

«Όταν ερώτημα που υποβάλλεται με αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως είναι ταυτόσημο με ερώτημα επί του οποίου το Δικαστήριο έχει ήδη αποφανθεί, όταν η απάντηση σε τέτοιο ερώτημα μπορεί να συναχθεί σαφώς από τη νομολογία ή όταν δεν μπορεί να υπάρχει εύλογη αμφιβολία για την απάντηση στο ερώτημα, το Δικαστήριο, αφού ενημερώσει το αιτούν δικαστήριο και αφού ακούσει τις τυχόν παρατηρήσεις των ενδιαφερομένων οι οποίοι αναφέρονται στο άρθρο 20 του Οργανισμού ΕΚ, στο άρθρο 21 του Οργανισμού ΕΚΑΕ και στο άρθρο 103, παράγραφος 3, του παρόντος κανονισμού, καθώς και τον γενικό εισαγγελέα, μπορεί να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη παραπέμπουσα, κατά περίπτωση, στην προγενέστερη απόφαση ή στη σχετική νομολογία.»

10. Τα δύο ερωτήματα που το εθνικό δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο να εξετάσει είναι τα ακόλουθα:

«1) Είναι έγκυρος ο κανονισμός (ΕΚ) 1188/97, της 25ης Ιουνίου 1997 (ΕΕ της 28ης Ιουνίου 1997), και ειδικότερα το άρθρο 1, στοιχείο στ', αυτού, κυρίως από την άποψη του άρθρου 3, παράγραφοι 4 και 5, του κανονισμού 1785/81 και του άρθρου 190 της Συνθήκης ΕΚ, καθώς και της ορθής εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών, όπως αυτά εκτέθηκαν στο σημείο I "κυρίως" του σκεπτικού της παρούσας διατάξεως;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, είναι έγκυρος ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1785/81, της 30ής Ιουνίου 1981 (ΕΕ της 1ης Ιουλίου 1981), όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, και ειδικότερα τα άρθρα 3, παράγραφος 1, 5, παράγραφος 3, και 6, παράγραφος 2, αυτού, από την άποψη των άρθρων 40 και 30 έως 36 της Συνθήκης ΕΟΚ, και είναι κατά συνέπεια έγκυρος ο κανονισμός (ΕΚ) 1188/97, και ειδικότερα το άρθρο 1, στοιχείο στ', αυτού, αν ληφθεί υπόψη η επιχειρηματολογία που αναπτύχθηκε στο σημείο II "επικουρικώς" του σκεπτικού της παρούσας διατάξεως;»

11. Για τους λόγους που μόλις εξέθεσα, εκτιμώ ότι πρέπει να εξετασθεί μόνον το πρώτο ερώτημα, με το οποίο ζητείται να εξακριβωθεί αν το Συμβούλιο ορθώς χαρακτήρισε, με τον κανονισμό 1188/97, την Ιταλία ως ελλειμματική ζώνη για την περίοδο εμπορίας 1997/98.

12. Σε όλα τα λοιπά σημεία που θίγονται με τα ερωτήματα του Giudice di pace di Genova δόθηκε απάντηση με την προαναφερθείσα απόφαση της 6ης Ιουλίου 2000, Eridania, της οποίας το βάσιμο εκτιμώ ότι ουδείς λόγος

συντρέχει να τεθεί υπό αμφισβήτηση και στην οποία φρονώ ότι το Δικαστήριο πρέπει, με την απόφασή του, να παραπέμψει το αιτούν δικαστήριο.

13. Ενήργησε το Συμβούλιο παρανόμως τονίζοντας, στις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού 1188/97 ότι «προβλέπεται ελλειμματική κατάσταση εφοδιασμού στις ζώνες παραγωγής της Ιταλίας» και ορίζοντας, στο άρθρο 1 του ως άνω κανονισμού, ότι «για τις ελλειμματικές ζώνες της Κοινότητας, η παράγωγη τιμή παρεμβάσεως της λευκής ζάχαρης καθορίζεται, ανά 100 kg, σε: [...] στ) 65,53 ECU για όλες τις ζώνες της Ιταλίας», με συνέπεια, κατά το άρθρο 6 του βασικού κανονισμού, να αγοράσουν οι Ιταλοί παραγωγοί ζάχαρης τα τεύτλα σε αυξημένη τιμή υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο άρθρο 5, παράγραφος 3, του βασικού κανονισμού;

14. Υπενθυμίζω, εν συντομία, επειδή τόσο στις προτάσεις μου στην προπαρατεθείσα απόφαση C-289/97 όσο και στην απόφαση που εκδόθηκε επί της υποθέσεως αυτής γίνεται μνεία αυτών των στοιχείων, ότι έλλειμμα κατά την έννοια του βασικού κανονισμού υφίσταται οσάκις το σύνολο της διαθέσιμης παραγωγής υπολείπεται της καταναλώσεως και ότι η διαθέσιμη παραγωγή αποτελείται από το σύνολο των ποσοτήτων ζάχαρης Α και ζάχαρης Β που παρήχθησαν κατά τη διάρκεια της περιόδου εμπορίας, με την προσθήκη εκ μεταφοράς της ζάχαρης Γ, προσθήκη η οποία έγινε σύμφωνα με την κοινοτική κανονιστική ρύθμιση.

15. Υπενθυμίζω επίσης, επειδή προφανώς τόσο σε επίπεδο Eridania όσο και σε επίπεδο εθνικού δικαστηρίου υπάρχει, όπως σημειώνει η Επιτροπή με τις παρατηρήσεις της, «εσφαλμένη αντίληψη περί του μηχανισμού καθορισμού των τιμών», ότι η κατάταξη εκ μέρους του Συμβουλίου μιας ζώνης στις ελλειμματικές ζώνες για συγκεκριμένη περίοδο εμπορίας γίνεται όχι βάσει διαπιστωμένης παραγωγής και καταναλώσεως, αλλά βάσει των προβλέψεων που είναι δυνατόν ευλόγως να γίνουν, ενόψει των διαθεσίμων στοιχείων, όσον αφορά το ύψος της παραγωγής και της καταναλώσεως στη διάρκεια της εν λόγω περιόδου εμπορίας.

16. Ειρήσθω εν παρόδω, ότι, αν οι τιμές καθορίζονται πριν από την ημερομηνία, η οποία, όπως είναι γνωστό κατόπιν της προπαρατεθείσας αποφάσεως της 6ης Ιουλίου 2000, Eridania, δεν είναι αναγκαστικού δικαίου και η οποία προβλέπει στο άρθρο 3, παράγραφος 4, του βασικού κανονισμού, ήτοι πριν από την 1η Αυγούστου του έτους που προηγείται εκείνου κατά το οποίο θα αρχίσει η περίοδος εμπορίας την 1η Ιουλίου, οι προβλέψεις αυτές πρέπει να γίνουν ελλείψει οποιουδήποτε συγκεκριμένου στοιχείου όσον αφορά το ύψος της παραγωγής κατά τη διάρκεια της οικείας περιόδου εμπορίας.

17. Πράγματι, ο καθορισμός γίνεται σε χρόνο κατά τον οποίο στα περισσότερα κράτη μέλη δεν έχει ακόμη πραγματοποιηθεί η συγκομιδή των τεύτλων που έχουν παραχθεί κατά τη διάρκεια της προηγούμενης περιόδου εμπορίας και κατά τον οποίο, επομένως, δεν υπάρχει ακόμη καμία ένδειξη ως προς τις εκτάσεις που πρόκειται να καλλιεργηθούν, βάσει ακριβώς της οποίας μπορεί να γίνει εκτίμηση της παραγωγής της οικείας περιόδου εμπορίας.

18. Εξάλλου, ο καθορισμός αυτός γίνεται σε χρόνο κατά τον οποίο δεν είναι διαθέσιμο κανένα στοιχείο σχετικά με ενδεχόμενη μεταφορά προς την οικεία περίοδο εμπορίας ζάχαρης Γ, παραχθείσας κατά τη διάρκεια της προηγούμενης περιόδου εμπορίας, καθόσον δεν μπορεί να αποδειχθεί ούτε η ύπαρξη αυτών των ποσοτήτων ζάχαρης Γ και παραμένει ανοικτή η δυνατότητα επιλογής της εξαγωγής εκτός της Κοινότητας αντί της μεταφοράς στην επόμενη περίοδο εμπορίας.

19. Δεν χωρεί συνεπώς αμφισβήτηση ότι ο βασικός κανονισμός, όταν αναφέρεται σε ελλειμματικές ζώνες, αναφέρεται στις ζώνες για τις οποίες είναι δυνατόν να προβλεφθεί, κατά τον χρόνο καθορισμού των τιμών από το Συμβούλιο, ότι θα είναι ελλειμματικές κατά τη λήξη της μελλοντικής περιόδου εμπορίας.

20. Είναι συνεπώς μάταιο να επιχειρηθεί, όπως θα εκθέσω κατωτέρω ότι επιχείρησε η Eridania, να αμφισβητηθεί η κατάταξη εκ μέρους του Συμβουλίου μιας ζώνης στις ελλειμματικές ζώνες με βάση τα στοιχεία που δεν ήταν διαθέσιμα παρά μόνο μετά την ημερομηνία κατά την οποία το Συμβούλιο προέβη στην κατάταξη αυτή και μάλιστα μετά την έναρξη της περιόδου εμπορίας, δηλαδή σε χρόνο κατά τον οποίο ήταν επιβεβλημένο, προκειμένου να αποφευχθούν σοβαρές διαταράξεις της λειτουργίας της κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα της ζάχαρης, να έχουν ήδη καθοριστεί οι τιμές.

21. Για την περίοδο εμπορίας 1997/98, το Συμβούλιο καθόρισε παράγωγη τιμή παρεμβάσεως της λευκής ζάχαρης στην Ιταλία και εκτίμησε επομένως ότι για την εν λόγω περίοδο εμπορίας μπορούσε να προβλεφθεί έλλειμμα στις 25 Ιουνίου 1997, δηλαδή λίγες μόλις ημέρες πριν από την έναρξη της περιόδου εμπορίας, η οποία, σύμφωνα με τον βασικό κανονισμό, αρχίζει την 1η Ιουλίου.

22. Συνεπώς, δεν μπορούσε ευλόγως να αναμένεται αναβολή της αποφάσεώς του προκειμένου να μπορέσει ενδεχομένως το Συμβούλιο να εμβαθύνει την ανάλυσή του σχετικά με την κατάσταση της αγοράς κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου εμπορίας. Ποια είναι τα αξιόπιστα στοιχεία που είχε στη διάθεσή του κατά την ημερομηνία αυτή;

23. Το Συμβούλιο, όπως ορθώς παρατηρεί, δεν διαθέτει διοικητική υποδομή που να του επιτρέπει να συλλέξει το ίδιο τα στοιχεία που θα του παρείχαν τη δυνατότητα να συγκρίνει την προβλέψιμη κατανάλωση με την προβλέψιμη παραγωγή.

24. Το Συμβούλιο οφείλει κατά συνέπεια να στηριχθεί στα στοιχεία που του υποβάλλει η Επιτροπή. Ωστόσο, ούτε η Επιτροπή διαθέτει μέσα για την απευθείας συλλογή πληροφοριών από τους επαγγελματίες του κλάδου και, ιδίως, μέσα ελέγχου των πληροφοριών αυτών. Για τον λόγο αυτό, το άρθρο 39 του βασικού κανονισμού προβλέπει ότι τα κράτη μέλη και η Επιτροπή ανταλλάσσουν αμοιβαίως τα αναγκαία για την εφαρμογή του κανονισμού στοιχεία. Η συνεργασία αυτή ρυθμίζεται από τον κανονισμό (ΕΚ) 779/96 της Επιτροπής, της 29ης Απριλίου 1996, για τις λεπτομέρειες εφαρμογής του βασικού

κανονισμού όσον αφορά τις ανακοινώσεις στον τομέα της ζάχαρης [7]. Στο κεφάλαιο IV του κανονισμού αυτού απαριθμούνται λεπτομερώς οι πληροφορίες που οφείλουν τα κράτη μέλη να διαβιβάζουν στην Επιτροπή σχετικά με την παραγωγή και την κατανάλωση ζάχαρης και διευκρινίζεται η περιοδικότητα αυτής της διαβιβάσεως στοιχείων.

25. Στις 25 Ιουνίου 1997, όταν το Συμβούλιο εξέδωσε τον αμφισβητούμενο κανονισμό, από τα στοιχεία που είχε διαβιβάσει η Ιταλική Κυβέρνηση προέκυπτε, για την περίοδο εμπορίας 1997/98, προβλεπόμενη κατανάλωση ύψους 1 483 000 τόνων. Ο αριθμός αυτός, ο οποίος ήταν μικρότερος από το 1 532 000 τόνους του προηγούμενου έτους, οπότε επρόκειτο να προβλεφθεί η κατανάλωση για την περίοδο 1996/97, αλλά λάμβανε υπόψη τόσο τη σταθερή πτωτική τάσεω της καταναλώσεως στην Ιταλία όσο και τη διαπιστωθείσα στα τέλη Δεκεμβρίου 1996 πραγματική κατανάλωση γι' αυτήν την περίοδο εμπορίας, δεν αμφισβητείται από την Eridania. Η έλλειψη αυτή αμφισβητήσεως εκ μέρους μιας επιχειρήσεως η οποία, επειδή αμφισβητεί την ύπαρξη ελλείμματος, έχει κάθε συμφέρον να προσκομίσει υπολογισμούς που να εμφανίζουν τη χαμηλότερη δυνατή κατανάλωση, έρχεται να επιβεβαιώσει, καίτοι τούτο παρέλκει, τη σοβαρότητα αυτής της εκτιμήσεως.

26. Κατά την ίδια ημερομηνία, το Συμβούλιο είχε στη διάθεσή του εκτίμηση διαθέσιμης παραγωγής ύψους 1 450 000 τόνων, αποτελούμενης από 1 440 000 τόνους παραγωγής και 10 000 τόνους εκ μεταφοράς από την προηγούμενη περίοδο εμπορίας. Η εκτίμηση αυτή, υποβληθείσα από την Ιταλική Κυβέρνηση, χρονολογείται από τη σύνοδο της επιτροπής διαχειρίσεως της ζάχαρης της 9ης Απριλίου του ιδίου έτους και στηριζόταν σε φυτευμένες εκτάσεις 275 000 εκταρίων, με απόδοση σε λευκή ζάχαρη υπολογιζόμενη μεταξύ 5 και 5,5 τόνων ανά εκτάριο.

27. Είναι αληθές, ούτε άλλωστε αμφισβητείται από το Συμβούλιο, ότι η Ιταλική Κυβέρνηση, με επιστολή της 16ης Ιουνίου, γνωστοποίησε στην Επιτροπή ότι η ποσότητα των 1 440 000 τόνων, που είχε προβλεφθεί σε χρόνο κατά τον οποίο οι προοπτικές εσοδείας εμφανίζονταν, λαμβανομένων υπόψη των κλιματολογικών συνθηκών, δυσμενείς, έπρεπε να αναθεωρηθεί προς τα άνω, δεδομένου ότι η εσοδεία αναμενόταν ότι θα είναι, εν τέλει, μεγαλύτερη.

28. Με την επιστολή αυτή όμως, η Ιταλική Κυβέρνηση, επικαλούμενη τις μεγάλες διακυμάνσεις που είχαν διαπιστώθεί κατά τα προηγούμενα έτη ως προς την περιεκτικότητα των τεύτλων σε ζάχαρη, δεν διατύπωσε αριθμητική πρόβλεψη προς αντικατάσταση εκείνης των 1 440 000 τόνων που είχε γνωστοποιήσει προηγουμένως.

29. Η Ιταλική Κυβέρνηση αρκέστηκε να επιβεβαιώσει ότι, εν πάση περιπτώσει, η παραγωγή δεν επρόκειτο να υπερβεί τους 1 568 250 τόνους, δηλαδή το άθροισμα των ποσοστώσεων Α και Β που είχαν χορηγηθεί στην Ιταλία.

7 – ΕΕ L 106, σ. 9.

30. Η ανακοίνωση αυτή της Ιταλικής Κυβερνήσεως αποτέλεσε την απάντηση στο αίτημα που απηύθυνε η Επιτροπή στα κράτη μέλη, κατά τη σύνοδο της επιτροπής διαχειρίσεως της 11ης Ιουνίου, να προβούν σε ενημέρωση των στοιχείων που είχαν υποβάλει.

31. Πράγματι, η Επιτροπή επεδίωκε, τρεις εβδομάδες πριν από την έναρξη της νέας περιόδου εμπορίας, να πληροφορηθεί αν έπρεπε να εμμείνει στην πρότασή της, που είχε δημοσιευθεί στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* της 27ης Μαρτίου 1997[8], περί καθορισμού παράγωγης τιμής παρεμβάσεως της λευκής ζάχαρης για την Ιταλία.

32. Στις 18 Ιουνίου, κατά τη διάρκεια μιας ακόμη και τελευταίας συνόδου της επιτροπής διαχειρίσεως της ζάχαρης πριν από τη λήψη της αποφάσεως του Συμβουλίου, η Ιταλική Κυβέρνηση δεν υπέβαλε νέα αριθμητικά στοιχεία για τις προβλέψεις. Έτσι, δεν μου απομένει παρά να διαπιστώσω ότι, αν ελάμβανε υπόψη τα στοιχεία που της είχαν επισήμως διαβιβασθεί, κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 779/96, η Επιτροπή, παρά τη διάθεση που είχε επιδείξει να λάβει υπόψη τα πλέον πρόσφατα στοιχεία, δεν είχε κανένα λόγο να τροποποιήσει την πρόταση που είχε διατυπώσει κατά τα τέλη Μαρτίου, καθόσον είχε στη διάθεσή της αριθμητικά στοιχεία από τα οποία προέκυπτε ότι προβλεπόταν έλλειμμα.

33. Εντούτοις, η Eridania ισχυρίστηκε ότι η Επιτροπή δεν έπρεπε να εμπιστευθεί απολύτως, όπως έπραξε, τα αριθμητικά στοιχεία που της είχε κοινοποιήσει η Ιταλική Κυβέρνηση, εφόσον τόσο η ίδια όσο και διάφορες επαγγελματικές οργανώσεις παραγωγών ζάχαρης την είχαν επανειλημμένως ενημερώσει δεόντως για τον εντελώς εξωπραγματικό, αν όχι φαντασιώδη χαρακτήρα των προβλέψεων παραγωγής που προέκυπταν από τις ανακοινώσεις της Ιταλικής Κυβερνήσεως.

34. Η Eridania καταθέτει, προς στήριξη των ισχυρισμών της, μεγάλο αριθμό επιστολών που απηύθυναν τόσο στην Επιτροπή όσο και στο Συμβούλιο η Associazione Nazionale fra gli Industriali dello Zucchero, dell'Alcool e del Lievito και η ευρωπαϊκή επιτροπή βιομηχάνων ζάχαρης. Από τις επιστολές αυτές προκύπτει ότι, ήδη από τον Ιανουάριο 1997, οι Ιταλοί παραγωγοί ζάχαρης προέβλεπαν παραγωγή ζάχαρης ύψους 1 560 000 τόνων, υπερβαίνουσα, κατά συνέπεια, την προβλεπόμενη κατανάλωση 1 483 000 τόνων, και ότι, όταν, τον Μάρτιο, διατυπώθηκαν οι προτάσεις της Επιτροπής, οι οποίες στηρίζονταν στην πρόβλεψη ελλείμματος στην Ιταλία, οι βιομηχανίες ζάχαρης τις αμφισβήτησαν εντονότατα.

35. Οι διαμαρτυρίες αυτές στηρίζονταν τόσο στην παρατήρηση της εξελίξεως της καταναλώσεως και της παραγωγής ζάχαρης στην Ιταλία κατά τη διάρκεια των παρελθόντων ετών όσο και σε επιστημονική μελέτη σχετικά με την απόδοση των τεύτλων σε ζάχαρη που θα έπρεπε να αναμένεται για την επόμενη εσοδεία στην Ιταλία, ενόψει του σταδίου ωριμάνσεως των τεύτλων την άνοιξη του 1997.

8 — ΕΕ C 101, σ. 6.

36. Εκτός από αυτές τις έγγραφες διαμαρτυρίες, η Eridania κατέθεσε τα πρακτικά των εργασιών της ομάδας ισομερούς εκπροσωπήσεως της συμβουλευτικής επιτροπής ζάχαρης που συνήλθε στις 14 Απριλίου 1997.

37. Από τα ανωτέρω πρακτικά προκύπτει ότι, κατά την εν λόγω σύνοδο, ο εκπρόσωπος της ιταλικής βιομηχανίας ζάχαρης ανέφερε ότι θεωρούσε ότι οι εκτιμήσεις της Επιτροπής για τις καλλιεργούμενες εκτάσεις στην Ιταλία υπελείποντο σαφώς της πραγματικότητας και δήλωσε «ότι είναι αδύνατο η Επιτροπή να προτείνει τον καθορισμό περιφερειακών τιμών ζάχαρης στην Ιταλία, δεδομένου ότι η Ιταλία έχει πλεονάσματα» (παράρτημα 20 των παρατηρήσεων της Eridania).

38. Λαμβανομένων υπόψη των εγγράφων που κατέθεσε η Eridania, δεν μπορεί να αμφισβητηθεί, όπως άλλωστε δεν το πράττουν το Συμβούλιο και η Επιτροπή, ότι τα κοινοτικά θεσμικά όργανα είχαν πλήρη γνώση ότι οι κοινοποιηθείσες από την Ιταλία εκτιμήσεις παραγωγής ήταν σαφώς υποεκτιμημένες κατά τη γνώμη των Ιταλών, αλλά και των Ευρωπαίων, παραγωγών ζάχαρης.

39. Ωστόσο, διαπιστώνεται συγχρόνως ότι στην αμφισβήτηση αυτή που προέβαλαν οι επιχειρηματίες οι οποίοι, σε περίπτωση κατατάξεως της Ιταλίας στις ελλειμματικές ζώνες, θα έφεραν το βάρος της αυξημένης τιμής αγοράς τεύτλων, αντιτάσσονταν οι εκτιμήσεις άλλων επιχειρηματιών με εντελώς διαφορετικά συμφέροντα, των Ιταλών καλλιεργητών τεύτλων. Συγκεκριμένα, αυτοί, καθ' όλη τη διάρκεια καταρτίσεως των αποφάσεων περί καθορισμού των τιμών για την περίοδο εμπορίας 1997/98, αντιτάχθηκαν εντόνως σε οποιαδήποτε πρόταση εξόδου της Ιταλίας από το εφαρμοζόμενο στις ελλειμματικές ζώνες καθεστώς, όπως είχαν άλλωστε πράξει και κατά τα προηγούμενα έτη. Τούτο ιδίως προκύπτει από τα πρακτικά της συνόδου της ομάδας ισομερούς εκπροσωπήσεως της συμβουλευτικής επιτροπής ζάχαρης της 14ης Απριλίου 1997, που υπέβαλε η Eridania, καθώς και από την απευθυνόμενη στην Επιτροπή επιστολή της 23ης Ιουνίου 1997, την οποία αυτή περιέλαβε ως παράρτημα στις παρατηρήσεις της (παράρτημα II).

40. Η Επιτροπή, η οποία φέρει την υποχρέωση υποβολής προτάσεων, και το Συμβούλιο, στο οποίο έχει ανατεθεί η αποστολή καθορισμού των τιμών, έπρεπε συνεπώς να βασιστούν στις προβλέψεις που είχε κοινοποιήσει η Ιταλική Κυβέρνηση και με τις οποίες αφενός συμφωνούν οι ομάδες επιχειρηματιών τους οποίους προφανώς συνέφεραν οι προβλέψεις αυτές και τις οποίες αφετέρου αμφισβητούσε μια άλλη ομάδα επιχειρηματιών με αντίθετα συμφέροντα.

41. Θεωρώ λοιπόν απολύτως θεμιτό το ότι εμπιστεύθηκαν τα στοιχεία που τους διαβίβασε η Ιταλική Κυβέρνηση, για την οποία πρέπει να γίνει δεκτό ότι, όταν επιβεβαίωσε τα αριθμητικά στοιχεία που είχε προηγουμένως κοινοποιήσει, κατόπιν του αιτήματος της Επιτροπής της 11ης Ιουνίου να παράσχει η Ιταλική Κυβέρνηση ενημερωμένα στοιχεία, δεν απέστη από την ουδετερότητα που πρέπει να επιδεικνύουν, τουλάχιστον όσον αφορά τη συλλογή αντικειμενικών στοιχείων, οι δημόσιες αρχές, όταν έχουν να αντιμετωπίσουν αλληλοσυγκρουόμενες διεκδικήσεις ανταγωνιζομένων ομάδων συμφερόντων.

42. Έχω μάλιστα τη γνώμη ότι τα κοινοτικά θεσμικά όργανα, εκτός αν είχαν στοιχεία που να αποδεικνύουν τον εκουσίως παραπλανητικό χαρακτήρα των κοινοποιηθέντων στοιχείων, δεν είχαν άλλη εναλλακτική δυνατότητα από το να δεχθούν τα στοιχεία που τους διαβίβασε η Ιταλική Κυβέρνηση.

43. Συγκεκριμένα, δεν αντιλαμβάνομαι πώς θα μπορούσαν να απορρίψουν τα ως άνω αριθμητικά στοιχεία, από τη στιγμή που η Ιταλική Κυβέρνηση, όταν τα διαβίβασε, εκπλήρωνε υποχρέωση που υπείχε από τον κανονισμό 779/96 και δεν μπορούσε να ενεργήσει παρά συμμορφούμενη απολύτως με την υποχρέωση έντιμης συνεργασίας που επιβάλλει το άρθρο 5 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 10 ΕΚ) και της οποίας το περιεχόμενο έχει υπομνηστεί επανειλημμένα από τη νομολογία του Δικαστηρίου.

44. Βεβαίως, θα μπορούσε να θεωρηθεί αξιοπερίεργο, και η Eridania το χρησιμοποιεί βέβαια ως επιχείρημα, ότι, ενώ στις 16 Ιουνίου η Ιταλική Κυβέρνηση διαβεβαίωνε ότι δεν μπορούσε να αντικαταστήσει τα στοιχεία του Απριλίου με νέα, δηλώνοντας ότι τα στοιχεία αυτά θα έπρεπε πιθανότατα να αναθεωρηθούν προς τα άνω, η ίδια κυβέρνηση, στις 3 Ιουλίου, δηλαδή περίπου δέκα ημέρες μετά τον καθορισμό εκ μέρους του Συμβουλίου της παράγωγης τιμής παρεμβάσεως της λευκής ζάχαρης για την Ιταλία, ενόψει του προβλεπόμενου ελλείμματος, ανακοίνωσε στην Επιτροπή νέα πρόβλεψη για τη διαθέσιμη παραγωγή, η οποία αντιστοιχούσε ακριβώς στο άθροισμα των ποσοστώσεων Α και Β που είχαν χορηγηθεί στην Ιταλία.

45. Κατά τον χρόνο που έλαβε χώρα η ως άνω διόρθωση, αυτή δεν μπορούσε, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Eridania, να έχει πλέον επίπτωση στον καθορισμό των τιμών, διότι αυτός πρέπει απαραιτήτως να γίνεται κατ' έτος προ της 1ης Ιουλίου, ημερομηνίας ενάρξεως της περιόδου εμπορίας, πράγμα που γνώριζε επακριβώς η Ιταλική Κυβέρνηση. Από το σημείο αυτό μέχρι την υπόνοια ότι η Ιταλική Κυβέρνηση προέβη εσκεμμένως σε απόκρυψη πληροφοριών, υπάρχει μια απόσταση την οποία αρνούμαι να διανύσω.

46. Αναμφισβήτητα, οι Ιταλοί παραγωγοί ζάχαρης θα αισθάνθηκαν πικρία βλέποντας να επιβεβαιώνεται, πολύ αργά για να ληφθεί υπόψη από το Συμβούλιο, η από μηνών πρόβλεψή τους ότι για την περίοδο εμπορίας 1997/98 η Ιταλία δεν επρόκειτο να παρουσιάσει κατά πάσα πιθανότητα έλλειμμα.

47. Το αίσθημα αυτό πικρίας θα μετριαζόταν ενδεχομένως αν τα αναθεωρημένα αριθμητικά στοιχεία της Ιταλικής Κυβερνήσεως δεν κοινοποιούνταν, παραδείγματος χάριν, παρά μόνον στα τέλη Ιουλίου. Αλλά πολλά θα μπορούσαμε να προσάψουμε, και ορθώς, στην Ιταλική Κυβέρνηση, αν αυτή, ενώ είχε στη διάθεσή της νέα αριθμητικά στοιχεία κατά τις αρχές Ιουλίου, είχε εκουσίως αναβάλει τη διαβίβασή τους στην Επιτροπή, προκειμένου να αποφευχθεί η ατυχής σύμπτωση του καθορισμού των τιμών με βάση την πιθανολόγηση ελλειμματικής καταστάσεως και της δημοσιεύσεως, ορισμένες ημέρες αργότερα, αριθμητικών στοιχείων που απέκλειαν την πιθανότητα υπάρξεως τέτοιου ελλείμματος.

48. Αυτό θα συνιστούσε κατάφωρη απόκρυψη πληροφοριών και παράβαση των υποχρεώσεων που υπέχει η Ιταλική Κυβέρνηση από τον κανονισμό 779/96.

49. Εντούτοις, ας μου επιτραπεί να παρατηρήσω ότι, έστω και αν τα κοινοποιηθέντα στις 3 Ιουλίου από την Ιταλική Κυβέρνηση αριθμητικά στοιχεία είχαν κοινοποιηθεί πριν από τη σύνοδο του Συμβουλίου της 25ης Ιουνίου, τούτο δεν θα είχε κατ' ανάγκην οδηγήσει το Συμβούλιο να μην καθορίσει παράγωγη τιμή παρεμβάσεως της λευκής ζάχαρης στην Ιταλία, διότι θα μπορούσε να σχετικοποιήσει τη σημασία που απέδιδε στα στοιχεία αυτά, ενόψει της διαρθρωτικώς ελλειμματικής καταστάσεως που επικρατούσε στην Ιταλική Δημοκρατία κατά το παρελθόν.

50. Τούτο προκύπτει σαφώς, κατά τη γνώμη μου, από την προπαρατεθείσα απόφαση της 6ης Ιουλίου 2000, Eridania, στην οποία το Δικαστήριο δέχθηκε τα εξής:

«Συναφώς, όταν η εφαρμογή από το Συμβούλιο της γεωργικής πολιτικής της Κοινότητας στον τομέα της ζάχαρης περιλαμβάνει την ανάγκη εκτιμήσεως περίπλοκης οικονομικής καταστάσεως, η διακριτική ευχέρεια της οποίας απολαύει δεν εφαρμόζεται αποκλειστικώς στη φύση και στο περιεχόμενο των διατάξεων που θα θεσπίσει, αλλά επίσης, κατά ορισμένο μέτρο, και στη διαπίστωση των βασικών στοιχείων (βλ. αποφάσεις της 29ης Οκτωβρίου 1980, 138/79, Roquette Frères κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1980/III, σ. 313, σκέψη 25, και της 25ης Ιουνίου 1997, C-285/94, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. I-3519, σκέψη 23)» (σκέψη 48).

51. Βεβαίως, η άσκηση της διακριτικής αυτής εξουσίας δεν εκφεύγει τον έλεγχο του Δικαστηρίου και δεν είναι εντελώς προφανές, κατά τη γνώμη μου, όσον αφορά το σύστημα ετήσιου καθορισμού των τιμών που εισάγεται με τον βασικό κανονισμό, ότι η προγενέστερη κατάσταση μπορεί να ληφθεί υπόψη προκειμένου να προβληθεί άρνηση να ληφθεί αμέσως υπόψη μια αναμφισβήτητη μεταστροφή τάσεως ή, αν προτιμάτε, ότι μια περίοδος εμπορίας η οποία προβλέπεται πλεονασματική μπορεί να θεωρηθεί ως κάτι το ασύνηθες, το οποίο δεν επιβάλλει την, προσωρινή έστω, κατάργηση της κατατμήσεως σε περιφέρειες που ίσχυε καθ' όλη τη διάρκεια των προηγουμένων περιόδων εμπορίας. Αλλά, όπως υπομνήσθηκε στην ίδια απόφαση, «ο δικαστής, ελέγχοντας την άσκηση αυτής της αρμοδιότητας, πρέπει να περιορίζεται στην εξέταση της πρόδηλης πλάνης ή της καταχρήσεως εξουσίας ή του ζητήματος μήπως η οικεία αρχή υπερέβη προδήλως τα όρια της εξουσίας της εκτιμήσεως» (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Roquette Frères κατά Συμβουλίου, σκέψη 25).

52. Συνεπώς, είναι παρακινδυνευμένο, ανεξαρτήτως του ότι η 30ή Ιουνίου αποτελεί, στην κοινή οργάνωση αγοράς της ζάχαρης, καταληκτική ημερομηνία για τον καθορισμό των τιμών, να προβληθεί ο ισχυρισμός, όπως προβάλλεται από την Eridania, ότι τα κοινοποιηθέντα στις 3 Ιουλίου από την Ιταλική Κυβέρνηση αριθμητικά στοιχεία θα έπρεπε να οδηγήσουν το Συμβούλιο να «αναγνωρίσει την πλάνη του» και να ικανοποιήσει το αίτημα των Ιταλών παραγωγών ζάχαρης

περί τροποποιήσεως του κανονισμού, 1188/97, το οποίο είχε διατυπωθεί με έγγραφο της 10ης Ιουλίου.

53. Πράγματι, τα αριθμητικά αυτά στοιχεία δεν επαρκούν καθεαυτά, ενόψει της προπαρατεθείσας νομολογίας, για να χαρακτηρισθεί ως εσφαλμένη η κατάταξη της Ιταλίας στις ελλειμματικές ζώνες.

54. Πάντως, πρέπει να αναγνωριστεί ότι το Συμβούλιο, κατά την ημερομηνία λήψεως της αποφάσεώς του, ενόψει των στοιχείων που του είχε κοινοποιήσει η Επιτροπή και τα οποία η ίδια είχε λάβει από την Ιταλική Κυβέρνηση, καλώς βασίστηκε στην ύπαρξη ελλείμματος στην Ιταλία και καθόρισε συνεπώς παράγωγη τιμή παρεμβάσεως της λευκής ζάχαρης για το κράτος μέλος αυτό.

55. Σημειώνω ακόμη, πριν καταλήξω, ότι η Eridania, με τις παρατηρήσεις της, προβάλλει επίσης ότι ο κανονισμός 1188/97 είναι ανίσχυρος επειδή προκαλεί διατάραξη της αγοράς και παραβιάζει την αρχή της κοινοτικής προτιμήσεως. Οι αιτιάσεις αυτές όμως δεν υποβλήθηκαν από το αιτούν δικαστήριο και επομένως, τυπικά, όπως παρατηρεί το Συμβούλιο, δεν είμαστε υποχρεωμένοι να τις εξετάσουμε. Μερικές παρατηρήσεις όμως αρκούν προκειμένου να αποδειχθεί ότι, εν πάση περιπτώσει, οι αιτιάσεις αυτές δεν μπορούν να γίνουν δεκτές.

56. Στην πραγματικότητα, η Eridania επικρίνει τις επιλογές του Συμβουλίου ως προς το επίπεδο εφοδιασμού της κοινοτικής αγοράς και αμφισβητεί το συμβατό τους με τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει η Κοινότητα στο πλαίσιο της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου (GATT). Δεν χρειάζεται ιδιαίτερα να επισημανθεί ότι, κατά τον τρόπο αυτό, παραβλέπει ότι οι επιλογές αυτές, οι οποίες εντάσσονται στην ευρεία εξουσία εκτιμήσεως που αναγνωρίζεται στο Συμβούλιο στον τομέα της διαχειρίσεως της κοινής γεωργικής πολιτικής, εκφεύγουν, πλην προφανούς πλάνης, του δικαστικού ελέγχου.

57. Η Eridania υποπίπτει στο ίδιο σφάλμα όταν υποστηρίζει ότι η κατάτμηση σε περιφέρειες που εφαρμόζεται στην Ιταλία οδηγεί στην παραβίαση της αρχής της κοινοτικής προτιμήσεως. Πράγματι, το Δικαστήριο έκρινε, στην απόφαση της 14ης Ιουλίου 1994 [9], C-353/92, Ελλάς κατά Συμβουλίου, ότι «η προτίμηση αυτή σε καμιά περίπτωση δεν συνιστά νομική υποχρέωση της οποίας η παράβαση συνεπάγεται την ακυρότητα της οικείας πράξεως».

9 — Συλλογή 1994, σ. I-3411, σκέψη 50.

Πρόταση

58. Διαπιστώνω επομένως ότι ουδεμία από τις αιτιάσεις που προβλήθηκαν κατά του κύρους του κανονισμού 1188/97 είναι βάσιμη. Κατά συνέπεια, προτείνω στο Δικαστήριο, λαμβανομένων υπόψη τόσο των εισαγωγικών μου παρατηρήσεων όσο και του συμπεράσματος στο οποίο κατέληξα, να απαντήσει στα ερωτήματα του Giudice di Pace di Genova παραπέμποντας στην απόφασή του της 6ης Ιουλίου 2000, C-289/97, Eridania, ως εξής:

«Από την εξέταση των υποβληθέντων ερωτημάτων δεν προέκυψε κανένα στοιχείο ικανό να θίξει το κύρος των κανονισμών (ΕΚ) 1188/97 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 1997, για τον καθορισμό, για την περίοδο εμπορίας 1997/98, των παραγώγων τιμών παρεμβάσεως της λευκής ζάχαρης, της τιμής παρεμβάσεως της ακατέργαστης ζάχαρης, των ελαχίστων τιμών τεύτλων Α και τεύτλων Β, καθώς και του ποσού της επιστροφής για την αντιστάθμιση των εξόδων αποθεματοποιήσεως, και (ΕΟΚ) 1785/81 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1981, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα της ζάχαρης.»